

Det är viktigt att vara förberedd

I den här broschyren
kan du läsa hur du kan förbereda dig
för störningar och kriser
och hur du ska göra i en krissituation.

Varautunut pärjää paremmin – tietoa
häiriö- ja kriisitilanteisiin varautumisesta.

Selkoruotsi

Suomi.fi

Innehåll

Sida	3	När du är förberedd klarar du dig bättre
	5	Man kan förbereda sig på många sätt
	6	Det är viktigt att ha ett reservförråd
	8	Gör så här i en undantagssituation
	11	Hur påverkar störningen din vardag?
	15	Hur varnas man för faror?
	19	Lär dig viktiga kunskaper

När du är förberedd klarar du dig bättre

Vardagen kan ibland störas av en kris eller en störningssituation. Det är en situation då saker inte fungerar som vanligt och du inte kan göra som du brukar.

En störningssituation kan bero på till exempel:

- ett elavbrott som räcker länge
- problem med vattenförsörjningen, till exempel när det inte kommer vatten ur kranen
- en storm eller en översvämning
- en situation när man måste ta skydd inomhus på grund av rök eller ett farligt ämne i luften
- en kris som håller på länge, till exempel en pandemi

Om du är förberedd
så har du lättare att klara dig
i en ovanlig situation eller i en kris.
Då vet du vad du ska göra
om något ovanligt händer.
Att vara förberedd
kallas för beredskap.

När något ovanligt händer
eller det blir en störningssituation
så börjar myndigheterna
genast arbeta för att lösa situationen.
Men myndigheterna kan inte hjälpa
alla på en gång.
Därför behöver alla människor
vara beredda på en störningssituation.

Man kan förbereda sig på många sätt

Alla kan förbereda sig för en störningssituation. Fundera på vad just du kan göra.

Beredskap är till exempel

- **reservförråd:** mat, vatten och annat du behöver för minst 3 dygn
- **förmåga** att agera, alltså veta vad du ska göra i en ovanlig situation
- **förmåga att hålla sig lugn** och orka med situationen
- **samarbete:** det är viktigt att människor litar på varandra och hjälper varandra.

Beredskap betyder inte att du behöver vara rädd och vänta på att något hemskt ska hända. Men ibland kan det hända överraskande eller jobbiga saker. Då klarar man sig ofta bättre om man är förberedd.

Det är viktigt att ha ett reservförråd

Ett reservförråd betyder att du har mat, vatten och annat som du behöver hemma. Reservförrådet ska räcka till för varje familjemedlem och eventuella husdjur i minst tre dagar.

Läs här i listan vad som ska finnas i ett reservförråd. Planera vad du behöver ha i ditt reservförråd och skaffa det som behövs.

I ett reservförråd ska det finnas

mat som man kan äta direkt och som man inte behöver värma upp eller koka

dricksvatten, minst 2 liter för 1 person varje dag. Det betyder att en person behöver 6 liter vatten för att klara sig 3 dagar.

Listan fortsätter på nästa sida.

de viktigaste medicinerna

en radio som fungerar med batterier

en ficklampa som fungerar med batterier

batterier och en reservströmkälla

rena kärl med lock att förvara vatten i,
till exempel rena ämbar
eller en stor kastrull med lock

våtservetter och handsprit

en liten summa kontanter,
alltså sedlar och mynt

jodtabletter

ventilationstejp

Gör så här i en undantagssituation

Det kan finnas olika sorters störningar och kriser, men de här råden fungerar i alla situationer:

- Håll dig lugn.
- Ta reda på vad som pågår.
Du får information
  - av människor i din närhet
  - på myndigheternas webbplatser
  - via Yle:s radiokanaler eller på webbplatsen www.svenska.yle.fi (sidan är inte lättläst).
- Gör som myndigheterna säger.
- Fundera vad du ska göra i situationen.
Du kan skriva en lista åt dig själv med de viktigaste sakerna du ska göra i en störningssituation. Listan kan hjälpa dig att koncentrera dig och göra rätt saker.
- Hjälp andra om du kan.
- Be om hjälp om du behöver hjälp.

Bli inte ensam i situationen.
Tala med närstående eller med dina grannar.
Sök hjälp via kommunens
eller olika föreningars hjälptjänster
om du känner att du behöver stöd.

- **Om du behöver fråga råd om din hälsa**
kan du ringa **Jourhjälp**.
Där får du veta var du kan få hjälp.
Jourhjälp fungerar i nästan hela Finland,
utom på Åland.
Telefonnumret är **116117**.
Det är gratis att ringa Jourhjälp.
- **Mieli rf** erbjuder krishjälp
och någon att prata med.
Mieli ger hjälp både i telefon och på internet.
Du kan läsa mera
på webbplatsen **www.mieli.fi/sv**
(sidan är inte lättläst)

**Om det är en nödsituation
och du behöver hjälp genast
ska du ringa nödnumret 112.**

En nödsituation är
när en människas liv eller hälsa är i fara
och du genast behöver få hjälp
av brandkår, ambulans eller polis.

En sådan situation kan vara
till exempel om det brinner,
eller om någon människa
har skadat sig allvarligt.

Hur påverkar störningen din vardag?

Störningar kan vara jobbiga på olika sätt. Vardagen kan bli jobbig särskilt om situationen räcker länge.

Med hjälp av de här frågorna kan du fundera på hur du kan förbereda dig för olika situationer.

Reservförråd

Har du tillräckligt med mat hemma?

Förbered dig så här:

- Se till att du alltid har mat hemma för åtminstone tre dagar.
- Ha sådan mat hemma som går att äta direkt, utan uppvärmning.
- Fundera i förväg på hur du kan laga mat om det blir elavbrott.

Hur klarar du dig om det inte kommer vatten ur kranen på många dagar?

Förbered dig så här:

- Ha alltid flaskvatten hemma.
- Det behövs minst 2 liter vatten per person för 3 dagar.

Information

Hur får du information om internet och telefonen inte fungerar?

Förbered dig så här:

- Fundera i förväg på vem du kan be om mera information. Kanske din granne kan hjälpa?
- Köp en radio som fungerar med batterier. Om en störningssituation pågår får du mera information via Yles radiokanaler.

Att klara sig hemma

Hur klarar du dig hemma om uppvärmningen inte fungerar och det blir kallt inne?

Förbered dig, och gör så här:

- Fundera i förväg på vilket rum hemma som är lättast att hålla varmt.
- Om det blir problem med värmen så håll dig i det rummet.
Klä dig i varma kläder och värm dig under ett täcke.

Hur kan du lysa upp hemmet om elen är borta länge?

Förbered dig så här:

- Skaffa en ficklampa eller en pannlampa.
- Se till att du alltid har batterier hemma som passar till lampan.

Vad skulle hjälpa dig att orka i en besvärlig situation?

Förbered dig, och gör så här:

- Ha spel, böcker, papper och pennor hemma. Då har du något att göra om det till exempel blir elavbrott.
- Prata med nära och kära och med dina grannar. Det hjälper ofta att prata med andra människor om man är i en jobbig situation.

Fick du nya idéer för hur du kan förbereda dig när du läste det här?

Att prata med andra hjälper dig att orka i en jobbig situation.

Hur varnas man för faror?

I en störningssituation eller om det sker en olycka ger myndigheterna instruktioner om vad man ska göra. Oftast är det räddningsverket som meddelar vad som har hänt och man ska göra.

Om det är farligt att vara ute så varnas människor genom ett varningsmeddelande och med hjälp av den allmänna farosignalen. Orsaken till varningen kan till exempel vara en storm eller att det är rök i luften för att det brinner någonstans.

Varningsmeddelande

Ett varningsmeddelande läses upp
i radio på Yles kanaler.
Ibland visas varningsmeddelanden också i tv.

Du kan ladda ner appen 112 i din telefon.
Då får du varningsmeddelanden
till din telefon.

I varningsmeddelandet
finns information
om vad som har hänt
och vad man ska göra i situationen.

Det är viktigt att du följer instruktionerna
i varningsmeddelandet.

Farosignal

Farosignalen hörs utomhus.
Farosignalen är en ljudsignal
som fortsätter utan pauser.
Signalen stiger och sjunker.

Om du hör farosignalen ska du gå in.
Du får mer information om situationen
via varningsmeddelanden.
Följ myndigheternas instruktioner.

Farosignalen testas
med en kort ljudsignal
klockan 12
den första måndagen varje månad.
Då behöver du inte göra något.

Så här skyddar du dig inomhus

Om det är farligt utomhus så är den vanligaste instruktionen från myndigheterna:

Gå in.

Man ska ta skydd inomhus till exempel om det finns farlig rök i luften.

Det sägs eller står i varningsmeddelandet om man ska ta skydd inomhus.

Då ska du göra så här:

- Gå in.
- Stoppa ventilationen.
- Stäng dörrar, fönster och ventilationsöppningar.
- Tejpa för fönster och dörrar och ventilationsöppningar med tejp eller ventilationstejp så att de blir täta.
- Läs eller lyssna på varningsmeddelandena och följ instruktionerna i dem.
- Håll dig i skydd inomhus tills myndigheterna meddelar att situationen är över.

Lär dig viktiga kunskaper

Läs mera om beredskap
och förbered dig
för olika oväntade situationer.
Det är också bra att lära sig första hjälpen.

Du kan delta i olika kurser och utbildningar.
Till exempel Försvarsutbildningsföreningen (MPK)
ordnar kurser kring beredskap och säkerhet.
Du hittar information om deras kurser
på webbplatsen (sidan är inte lättläst): **mpk.fi**

Finlands Röda Kors ordnar kurser i första hjälpen.
Du hittar mera information på webbplatsen
(sidan är inte lättläst): **rodakorset.fi**

Den här broschyren har gjorts
för att du ska kunna förbereda dig
för en situation när vardagen inte är som vanligt.

Det finns mera information
om störningssituationer och
krissituationer på allmänspråk på webbplatsen:
www.suomi.fi/varautuminen
Informationen finns på finska,
svenska och engelska.

Den här beredskapsbroschyren
finns också på suomi.fi på många olika språk.

arabia | somali | dari | farsi | venäjä |
ukraina | sorani | pohjoissaame |
inarinsaame | koltansaame | selkosuomi |
selkoruotsi | englanti | ruotsi | suomi

Broschyren har gjorts av Inrikesministeriet,
Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
och myndigheter och organisationer
som arbetar med beredskap.

Publiceringsår 2024